Undervisning på museer

Presentation af en ny nordisk bibliografi

TRINE HYLLESTED

Jeg har i min ph.d. fra 2007 arbejdet med lærerens rolle, når læreren tager skolen ud af skolen. Jeg fandt at i samspillet med f.eks. museumsundervisere, har læreren en udfordring med at finde sin lærerrolle. Det var derfor med stor nysgerrighed at jeg startede som koordinator af museumsundervisning i Region Syddanmark 2009. Her fik jeg kontakt til 40 forskellige museumsundervisere, der alle havde ansvaret for undervisningen på netop deres museum. Jeg fik set samspillet med læreren fra en anden side og fik indtryk af nogle museumsundervisere, der arbejdede meget engageret, men pædagogisk isoleret. Jeg blev i 2013 ansat på Historielab – et formidlingscenter for historieundervisning i Jelling i Region Syddanmark. Her har én af mine opgaver været at fremstille en bibliografi. Formålet med bibliografien er indsamling af viden og formidling af viden, som kan give overblik, inspirere og udvikle museumsundervisning og undersøgelser af museumsundervisning i Danmark.

Målgruppen for bibliografien er museumsansatte, lærere i alle skoleformer, pædagoger, lærerstuderende, pædagogstuderende, universitetsstuderende og andre interesserede.

Begrebet "museumsundervisning" defineres som den type af formidling og undervisning til daginstitutioner, grundskoleuddannelse, ungdomsuddannelse, efter- og videreuddannel-

se for lærere og pædagoger, hvor den, der vil undervise, bruger museet som et læremiddel. Med det menes, at underviseren bruger museet eller genstande fra museet som et middel til at undervise, hvor intentionen er at eleverne skal lære. Undervisningen kan også foregå på science centre, zoologiske haver og andre eksterne formidlingsinstitutioner. Der er især fokuseret på formidling og undervisning, der bruges til at kvalificere arbejdet med de lovbestemte krav til uddannelse og pædagogisk arbejde, f.eks. Læreplaner for daginstitutioner, Forenklede fælles mål for grundskolen, bekendtgørelser for ungdomsuddannelser m.m. Det anerkendes, at museerne i høj grad kan bruges til at kvalificere meget andet, men i denne søgning er det især opfyldelsen af de formelle krav, der er fokuseret på. Det kan være formidling og undervisning på selve museet eller undervisning, hvor museets formidlingsansvarlige selv tager ud til skolerne og institutioner. Endelig kan det være undervisning, hvor f.eks. digitalt materiale fra museet anvendes til at kvalificere det faglige udbytte af formålet med undervisningen.

Bibliografien samler tekster fra universiteter, faglige organisationer og tidsskrifter skrevet på dansk, norsk eller svensk om museumsundervisning. Jeg satte periode fra januar 2000 til februar 2015, hvor bibliografien blev afsluttet.

Der er medtaget enkelte tekster skrevet af nordiske forfattere på engelsk. Teksterne er registreret ud fra, hvad der er skrevet om begrebet museumsundervisning og beslægtede emner. Endelig kan det være undervisning, hvor f.eks. digitalt materiale fra museet anvendes til at kvalificere det faglige udbytte af formålet med undervisningen.

Som metode er brugt søgeord på landenes sprog, f.eks. museumsundervisning, museumsdidaktik, museipædagogik, undervisning, skole, musea, museum, school, teach. De databaser, der er brugt er Google, Google Scholar, Den danske forskningsdatabase, bibliotek.dk, Academic Search Premier, Norart, Idunn, libris.kb.se og ERIC. Der er lavet en kort omtale af fundene fra minimum resumeet. Der er medtaget følgende typer af tekster: Ph.d.-afhandlinger, master- og kandidatafhandlinger fra universiteter i Norden; rapporter, konference-rapporter og oversigter fra offentlige institutioner og foreninger; fagbøger og antologier til inspiration for undervisere; forskningsartikler

og populærvidenskabelige artikler. Ved fundet af nogle kilder har det i nogle tilfælde ledt til andre kilder, der også kunne opfylde formålet. Litteraturlisterne i Mette Boritz' ph.d. *Museumsdidaktik – et kulturanalytisk studie af undervisningen på danske kulturhistoriske museer* (2012) og Sally Thorhauges ph.d. *Interface learning. New goals for museum and upper secondary schools collaboration* (2014) har suppleret søgningen.

Bibliografien findes på Historielab: <http://historielab.dk/til-undervisningen/udgivelser/bibliografi-over-museumsundervisning-i-norden/>

Trine Hyllested, lektor, ph.d.
trhy@ucc.dk

Professionshøjskolen UCC
Læreruddannelsen, Mørkhøj Parkalle 5
DK-2860 Søborg, Danmark
www.ucc.dk/laerer